

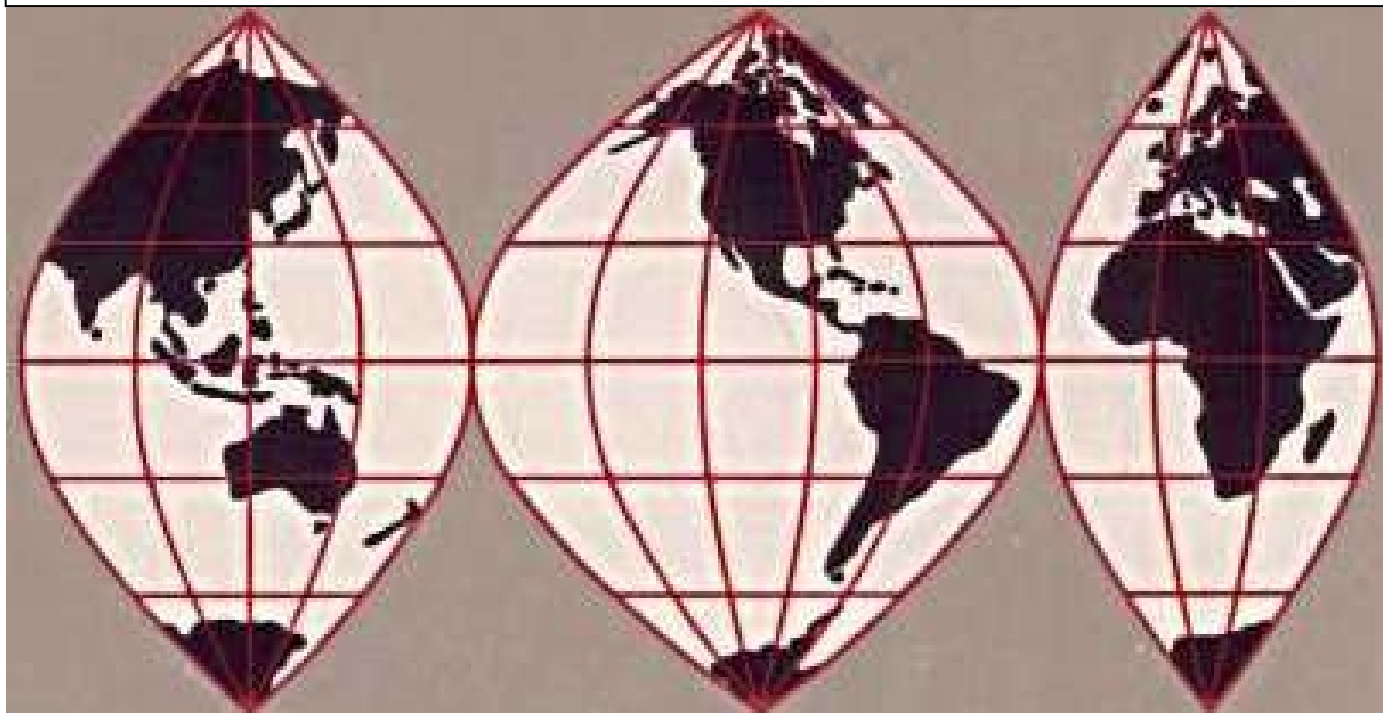
VÄRLDEN OCH VI

Tidskrift om FN, demokrati och federalism

Tre världar – eller en? Ur ekonomisk och handelspolitisk synpunkt talar man ofta om tre världar: **Japan, Nordamerika och Europa.** Och egentligen många fler än tre.

De multinationella företagen ser att **jorden är en och odelbar**, gränslös. Utan hänsyn till människorna flyttas pengar och arbete dit där profiten blir maximal. Politikerna agerar inom respektive lands gränser, ligger alltid steget efter de multinationella företagen.

Vad är lösningen? Ett FN utvecklat till en **demokratisk världsfederation**, kanske?

Innehåll:

sid

Kurdland – Kurdistan

2

Författare sökes!

2

Sameland – Sápmi

3

”Skamligt om vi bara tar hit regimtrogna”

3

Rapporter om svensk rasdiskriminering

4

Konferens i Stockholm om krigets miljöeffekter

5

ICC-nytt

6

Ett nytt parti inför EU-valet

7

Sjöstjärnan

8

Nummer 1

Årgång 56

2004

ISSN 0346-4881

Kurdland – Kurdistan

Källor: NE, IPS

Det inofficiella landet "Kurdistan", som huvudsakligen bebos av kurder, omfattar delar av Turkiet, Syrien, Armenien, Irak och Iran.

Antalet kurder är drygt 22 miljoner. En uppskattning från 1991: Turkiet 10,8 miljoner (19 % av landets totala befolkning), Iran 5,5 miljoner (10 %), Irak 4,1 miljoner (23%), Syrien 1 miljon (8 %), och Armenien ca 0,5 miljoner (15%). Av de 600 000 kurder som 1992 ansågs befinna sig i Västeuropa beräknades kurderna i Sverige utgöra knappt 12 000.

Kurderna talar många olika och sinsemellan svårbegripliga dialekter av kurdiska. De flesta kurder är sunnitiska muslimer, även om det också förekommer shiitiska kurder, särskilt i Iran

Irakisk federation?

De två största kurdiska partierna i Irak, PUK och KDP, har enats om att eftersträva att Irak blir en binationell federation, men planen har inte tagit tydlig ställning för hur gränsen ska dras. De två partierna rapporterade ha enats om att installera en separat regional administration i de provinser som de kontrollerar. Tidigare kurdiska styrkor, peshmergas, har redan integrerats i polisen i Kirkuk - staden som skulle bli den kurdiska federationens huvudstad. Kirkuks omgivning

är källan till 40 procent av Iraks oljeproduktion.

Turkmenier och araber i Kirkuk protesterar redan mot en "kurdifiering". Turkmenerna hävdar att de utgör en majoritet i staden. Kurderna hävdar också att de utgör en majoritet i Kirkuk. Etniskt våld flamar upp då och då.

Planen på en kurdisk federation ligger på is. USA har inte intagit någon officiell ståndpunkt i frågan.

Turkiet spelar den ledande rollen i motståndet mot att dela Irak, och har fått stöd från Syrien och Iran. Shiamuslimerna, den religiösa majoriteten i Irak, anses eftersträva en stark centralregering för att tygla det växande kurdiska inflytandet i norra Irak. ■

Författare sökes!

Världen och Vi är ju en tidskrift som fokuserar på – som det står som underrubrik till titeln på första sidan – ”FN, demokrati och federalism”. Tidskriften säljs nästan aldrig som lösnummer utan distribueras huvudsakligen till prenumeranter: organisationer: till skolor och bibliotek, och framförallt till medlemmarna i föreningen Sveriges Världsfederalister.

Det skulle glädja oss mycket om vi fick fler bidrag från läsarna! Under årens lopp har vi haft tjugotals med skribenter i VoV, men på senare tid har antalet bidrag utifrån minskat.

Vi hoppas förstås både på färdiga artiklar och insändare, men också på tips på vad andra skrivit eller sagt i media.

Redaktionen ■

Sameland – Sápmi

av Jan Bellander

Samerna är en etnisk och språklig minoritet i Nordskandinavien och på Kolahalvön, förr på svenska vanligen kallade *lappar*, på norska *finner*.

Av totalt ca 60 000 samer bor ungefär 17 000 i Sverige, 35 000 i Norge, 6 000 i Finland och 2 000 i Ryska federationen.

Samerna har som ursprungsfolk en annan ställning än andra minoriteter som har invandrat till Norden. Samerna är inte invandrare i modern mening utan levde här långt innan dagens gränser och länder blev till.

Samernas ursprungliga område sträcker sig över fyra länder: Kolahalvön i Ryssland, nordligaste Finland, norra Norges kust och inland samt norra Sveriges inland. Området kallas **Sápmi** (Same-land). Ursprungligen har samernas bosättningsområde varit större men stegvis har samerna trängts undan.

Samiskan omfattar tio olika dialekter, som sammellan är ganska olika. Det har sagts att två samedialekter kan vara lika olika varandra som svenska är olika tyska.

Många samer bor i Sápmi, men i dag lever många på andra håll och ägnar sig åt annat än renskötsel. I Sverige finns cirka 20 000 samer och av dem lever bara 2 500 av renskötsel. De flesta samer har ”vanliga” yrken.

Samerådet, före 1992 Nordiska Samerådet, tillkom 1956 som ett resultat av det samiska samarbetet efter andra världskriget. Samerådet är de nordiska samernas gemensamma organ, till vilket numera också ryska samer på Kolahalvön anslutit sig. Samerådet är sedan 1977 medlem av WCIP (World Council of Indigenous Peoples, Världsrådet för urbefolkningar) och deltar i FN:s arbete med urbefolkningsfrågor. ■

Samernas riksförbund: www.sapmi.se

”Skamligt om vi bara tar hit regimtrogna”

(insändare i DN 2004-03-08)

DET LIGGER EN PROPOSITION till riksdagen att transportörsansvar skall införas till och från Sverige så att människor utan papper inte får komma hit. Vilka flyktingar vill vi ta emot? De regeringstrogna med goda kontakter som kan få ut sina papper, eller människor som är i opposition, kanske i en diktatur som Sudans regering eller ett rättsvidrigt styre som Irans?

Efter att ha tillbringat ett halvår i Sudan vet jag att om du inte håller dig väl med regeringen och tand för tunga, skall du vara glad om du kommer ut ur landet över huvud taget.

Jag kommer att skämmas över Sverige om vi inför en regel som medför att endast regeringstrogna flyktingar tillåts.

MALVA AHLKRONA ■

Rapporter om svensk rasdiskriminering

av Jan Bellander

De Mänskliga Rättigheterna, som de flesta – men inte alla! – av FNs medlemsstater anslutit sig till, definieras egentligen av FN:s Allmänna Förklaring Om De Mänskliga Rättigheterna, som antogs av Generalförsamlingen år 1948. Två nya rapporter behandlar Sveriges efterlevnad av konventionerna mot rasdiskriminering.

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA beskrivs detaljrikt av flera olika internationella konventioner, som efterhand antagits av Generalförsamlingen, nämligen (med året då konventionen trädde i kraft inom parentes):

Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, **CERD** (1969)

Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, **CCPR** (1976)

Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, **CESCR** (1976)

Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, **CEDAW** (1981)

Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, **CAT** (1987)

Konventionen om barnens rättigheter, **CRC** (1990)

Konvention om skyddandet av rättigheterna för alla gästarbetare och deras familjer (2003)

Varje stat som har ratificerat en av dessa konventioner är skyldig att periodiskt rapportera om människorättssituationen i det egna landet. Regeringen skriver de **officiella rapporterna**, men frivilligorganisationer, NGOs, skriver ofta **alternativa rapporter**, som också de lämnas in till de respektive granskningskommittéerna. Dessa så kallade parallellrapporter eller skuggrapporter är rapporter skrivna i syfte att komplettera regeringens version av situationen i ett land. I vissa fall kan parallellrapporten bli en huvudrapport när en stat underlåtit att lämna en redogörelse. I andra fall kan en parallellrapport innebära att granskningskommittén kräver in en kompletterande skrivelse

från regeringen. Under årens lopp har många sådana parallellrapporter skickats in från svenska NGOs, t.ex. om barnens rättigheter från Rädda Barnen.

Sverige skickade in en CERD-rapport i juli 2003, där regeringen alltså beskriver hur Sverige sedan det senaste rapporttillfället levt upp till sitt åtagande beträffande avskaffande av rasdiskriminering. CERD-gruppen i det s.k. **MR-nätverket** skickade in en parallellrapport i februari 2004. FN:s kommission för mänskliga rättigheter, som att granska insända rapporter sammanträder under mars-april 2004 i Genève.

Undertecknad, som representant för Sveriges Världsfederalister i MR-nätverket, deltog i CERD-gruppens arbete. Intressant är att jämföra innehållet i de två rapporterna.

Regeringsrapporten fokuserar främst på nya lagar (tillkomna efter 2002) och pågående utredningar. Många av dessa nya lagar innebär onekligen definitiva förbättringar. Material skolornas undervisning vad det gäller rasdiskriminering har också tagits fram. När det gäller våra nationella minoriteter (från februari 2000 officiellt Samer, Svensk-finnar, Tornedalsbor, Romer och Judar) är aktiviteterna begränsade till typ kartläggning och utredning.

Parallellrapporten är mera inriktad på resultaten av regeringens aktiviteter. Det påpekas att efterlevnaden av befintliga lagar är begränsad. Dessutom är det så att rasdiskriminering förekommer på områden där lagstiftning inte existerar. Lågstadieelever får en utbildning i rasfrågor, men det fattas mycket av detta i

statliga och framförallt kommunala förvaltningar. Personer med ”invandrarbakgrund” är statistiskt alltför sällsynta i statliga och kommunala institutioner (inklusive riksdagen!). Det framhålls också att Diskrimineringsombudsmannen DO inte är en fristående institution utan tillsätts av regeringen, vilket anses olämpligt.

Det påpekas också i rapporten att många officiella dokument som har att göra med rasdiskriminering – exempelvis regeringens rapporter till FNs människorättskommitté, denna FN-kommittés kommentarer till regeringens rapporter osv. –

finns tillgängliga endast på engelska. De borde finnas på svenska också.

Hela texten (på engelska!) till ovannämnda två CERD-rapporter (regeringens rapport och parallellrapporten) hittar du på SVFs websida www.fn-kampanj.org/svf/link.htm, under *Länkar*.

Regeringens rapport finns också i svensk översättning på <http://www.humanrights.se/> under *Fonden i Sverige, Parallellrapportering*.

Konferens i Stockholm om krigets miljöeffekter

av Jan Bellander

Det finns olika åsikter bland forskare och politiker om krigets miljöeffekter, till exempel vilka skador ammunition med utarmat uran orsakar. Kunskapsluckorna är stora. En konferens i Stockholm skall bidra till ökade kunskaper.

En internationell konferens som syftar till att klargöra de kort- och långsiktiga effekterna av användningen av framförallt utarmat uran i projektiler, kommer att hållas i Stockholm lördag/söndag 23-24 april 2004. Konferensspråket är engelska.

Arrangörerna, ett stort antal ideella organisationer, har bjudit in ledande internationella forskare från England, Irak, Kanada, Serbien, Sverige, USA och Vietnam för att de ska dela med sig av sina forskningsrön vad gäller konsekvenserna för hälsa och miljö av Agent Orange och utarmat uran. Man kommer också att få höra om kunskap som ibland medvetet undanhållits och om svårigheterna att få resurser till komplicerade och kostsamma

undersökningar av de långsiktiga effekterna av dessa vapen och miljögifter.

Konferensen organiseras av Arbetsgruppen för Studier och Dokumentation av Krigens Miljöeffekter och stöds av en rad olika organisationer, bl.a. Nätverket mot krig, Afghanistan-solidaritet, ABF, Svensk-irakiska Solidaritetskommittén (SISK), Jugoslavien-kommittén, Kvinnor för Fred, och Föreningen för Utvecklingsfrågor (FUF)

Konferensen kommer att vara i Riksdagshuset på lördagen och i ABF (Sveavägen 41) på söndagen. Anmälan kan ske till Eva Åberg på Föreningen för Utvecklingsfrågor (FUF), telefon (08)643 42 75.

Mer information på konferensens websida www.uraniumconference.org

ICC - nytt

Källa: ICC-nätverkets Nyhetsbrev

För den Internationella brottmålsdomstolen (ICC) finns ett avtal om immunitet och privilegier, som syftar till att ge domstolen och dess aktörer det skydd som krävs för att domstolen ska kunna fullgöra sitt uppdrag och arbeta effektivt.

I augusti 2003 ställde *Birgitta Ohlsson* (fp) en fråga (2002/03:1249) om ett svenskt avtal med ICC om privilegier och immunitet.

Vår dåvarande utrikesminister *Anna Lindh* svarade bl.a.:

”Vad gäller Birgitta Ohlssons fråga när Sverige kan förväntas underteckna och ratificera avtalet om privilegier och immuniteter för ICC kan jag meddela att det för närvarande pågår arbete inom Regeringskansliet med att skriva proposition angående avtalet. När detta arbete har slutförts, vilket jag hoppas ska kunna ske under hösten, kommer Sverige att underteckna avtalet varefter propositionen kommer att föreläggas riksdagen för beslut. Därefter kan Sverige ratificera avtalet.”

I februari 2004 undertecknade utrikesminister *Laila Freivalds* avtalet om immunitet och privilegier för Internationella brottmålsdomstolen (ICC).

Undertecknandet skedde i FN-högkvarteret i New York där *Laila Freivalds* befann sig för samtal med FN:s generalsekreterare *Kofi Annan*.

”Internationella brottmålsdomstolen innebär ett stort steg framåt för att förstärka folkrätten och motverka straffriheten. Sverige kommer att fortsätta ge domstolen starkt stöd både på egen hand och i samarbete med andra, främst i EU”, sade *Laila Freivalds*.

Arbetet med att skriva proposition angående avtalet om immunitet och privilegier fortgår nu inom Utrikesdepartementet. När det arbetet har slutförts, vilket bör kunna ske under våren, kommer propositionen att föreläggas riksdagen för beslut. Därefter kan Sverige ratificera avtalet. Fem stater har hittills ratificerat avtalet, som träder i kraft efter den tionde ratifikationen. ■

I det svenska **nätverket för ICC** ingår f.n. följande organisationer:

Amnesty International, juristgruppen
Framtiden i våra händer
Internationella Juristkommissionen, svenska avd.
Svenska FN-förbundet
Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen
Svenska Irankommittén
Sveriges Världsfederalister
Teologiska Högskolan

Svenska FN-förbundet utger ICC-nätverkets Nyhetsbrev, dock endast som e-mail. Den som vill ha nyhetsbrev kan e-maila till mark.klamberg@sfn.se.

Webadresser:

ICCs officiella websida: www.icc-cpi.int/index.php

CICCs websida: www.iccnw.org/

Sveriges Världsfederalisters websida: www.fn-kampanj.org/svf

Svenska FN-förbundets websida: www.sfn.se

Ett nytt parti inför EU-valet

De etablerade partiernas hantering av EU-frågorna har gjort många väljare politiskt hemlösa. För att ge dessa ett alternativ och höja valdeltagandet vid valet till EU-parlamentet i juni 2004 kommer nu det i februari nystartade partiet "Junilistan" med rötterna i den europeiska "Junirörelsen". Detta parti säger ja till fortsatt EU-medlemskap, men nej till en detaljreglerande "EU-stat".

Vi citerar ur press-releasen 2004-02-11:

"Folkomröstningen den 14 september i fjol visade att vårt partiväsande inte längre klarar sin uppgift. Europapolitiken har blivit en av våra viktigaste frågor och stora medborgargrupper kan inte längre uttrycka sina värderingar i dessa genom att rösta på de partier som är vårt historiska arvegods. De politiska eliterna i det socialdemokratiska partiet och i tre av de fyra borgerliga partierna tog ställning för ett ja till euron, men närmare en miljon borgerliga väljare och över en och halv miljon socialdemokratiska röstade nej.

Vi står därmed inför ett demokratiskt problem. Vårt politiska system bygger på representativ demokrati, men våra politiska partier är inte representativa för folkopinionen i Europafrågorna. Ty budskapet från svenska folket den 14 september 2003 måste tolkas inte bara som ett nej till att flytta makten över konjunkturpolitiken från Sveriges riksbank till Europeiska centralbanken i Frankfurt. Budskapet var också att en stor majoritet vänder sig mot en fortsatt allmän förskjutning av makten från det egna landets demokratiska institutioner till EU-parlamentet, en anonym Brysselbyråkrati och ett ministerråd där de stora ländernas makt skall utökas.

Utvecklingen går för närvarande obönhörligen åt detta håll. EU tar över alltmera av medlemsländernas verksamhet. Antalet överstatliga regleringar växer snabbt, dragkampen om i vilka länder nya skattefinansierade EU-myndigheter och EU-byråkrater skall stationeras är i full gång och lobbyisterna flockas i allt tätare skaror i Bryssel.

Denna maktelitens arrogans måste mötas med demokratins politiska medel. Svenska folket måste få möjlighet att i Europavalet rösta för att den politiska makten över vår framtid i största möjliga

utsträckning behålls i Sverige utan att behöva rösta på vänsterpartiet och miljöpartiet. Dessa partier kräver ju att Sverige skall lämna EU, vilket inte är den allmänna uppfattningen bland de socialdemokrater och allmänborgerliga som utgör 85 procent av väljarna"

Cecilia Malmström, svensk i EU-parlamentet, har kommenterat "Junirörelsen":

"Mycket i svensk debatt handlar nu om Nils Lundgrens nya nejparti. Det är tråkigt att vi så har fastnat i ja och nej-debatten i Sverige. Folkomröstningen i september förra året handlade om vi skulle byta kronan mot euro. Det blev nej, ett resultat som jag beklagar men respekterar. Om det skulle omprövas någon gång i framtiden är det riksdagen som fattar ett sådant beslut. Europaparlamentet kommer aldrig att tvinga Sverige att gå över till euros. Vad Lundgren och hans kamrater vill åstadkomma är oklart. De kan ju knappast företräda alla de som röstade nej. Svenskar från höger till vänster röstade nej, en del för att de ogillar allt som har med EU att göra, en del för att de gillar EU med inte euron och en del för att de tycker att det är bättre att avvakta med ett svenskt medlemskap även om de inte är principiella motståndare till ett svenskt euromedlemskap. Troligen har alla dessa människor olika visioner om det framtida EU-samarbetet. Kommer de att känna sig företrädda av Lundgren? Jag är tveksam men kanske kan det vara positivt med ett sådant parti om det innebär att vi, efter debatten om debatten som nu pågår, får ett rejält samtal om vad vi skall åstadkomma i EU." ■

Några webadresser för mer information:

www.junilistan.nu och **www.cecilia.nu**

Avs.:
Sveriges Världsfederalister
c/o Bellander, Kärrgränd 36
162 46 VÄLLINGBY

FÖRENINGSBREV

VÄRLDEN OCH VI nr 1 2004

Sjöstjärnan

av Anita Lilburn

Det är ibland lätt att förtvivla och känna sig uppgiven i denna värld. Vad kan vi egentligen göra? Tjänar det något till att anstränga sig? Behoven är ju så stora och så oändligt många! Hans von Sponeck, f.d. samordnare för FN:s humanitära program i Irak – som lämnade sitt jobb i protest mot hur sanktionerna enbart drabbade civilbefolkningen – brukar berätta följande historia:

Det var en gammal man som gick på en havsstrand. En bit bort såg han en liten flicka som om och om igen böjde sig ner, plockade upp någonting och slängde ut det i havet. Han blev nyfiken, gick fram till henne och frågade vad hon gjorde. ”Jag slänger tillbaka sjöstjärnor som har råkat komma för långt upp på land. Annars kommer de att dö” svarade flickan. Mannen brast i skratt. ”Men lilla vän, det finns ju tusentals

sjöstjärnor som ligger här på stranden. Det gör väl ingen skillnad om du kastar i några få!”

Flickan böjde sig ner, plockade upp en till, kastade ut den i havet och sa: ”För den här sjöstjärnan gör det skillnad”.

Världen och Vi (VoV) är en kulturtidskrift som vill diskutera

- ◆ förutsättningarna för en global demokratisk rättsordning
- ◆ reformering och stärkande av Förenta Nationerna
- ◆ federalism på lokal, regional och global nivå

Världen och Vi utkommer med fyra nummer per år.
Web-adress: www.fn-kampanj.org/svf/vov.htm

Ansvarig utgivare:
Bengt Lindqvist

Redaktionskommitté:
= Jan Bellander -- tel / fax (08) 795-6004,
Kärrgränd 36, 162 46 Vällingby
e-post: jan.bellander@telia.com
= Karl af Geijerstam
e-post: karlafg@yahoo.com

VoV skickas till alla medlemmar i Sveriges Världsfederalister (SVF), se rutan till höger. Man kan också prenumerera: helår 100:- kr, (lösnummer 25:- kr)

Utgiven av Sveriges Världsfederalister (SVF)
c/o Karl af Geijerstam, Trädgårdsvägen 18
468 32 VARGÖN

postgiro 5 55 50-8

Föreningen Sveriges Världsfederalister (SVF) är den svenska organisationen i World Federalist Movement (WFM).

WFM är en internationell rörelse som sedan 1947 har verkat för reformering och demokratisering av Förenta Nationerna, och för en starkare global rättsordning. WFM, som har konsultativ status i ECOSOC (FN:s ekonomiska och sociala råd), verkar inom olika globala samhällsfrågor, så som folkrätt, nedrustning, miljö, mänskliga rättigheter och utveckling.

SVF vill också väcka diskussion om federalism och om dess betydelse för fred och utveckling – lokalt, regionalt, och på lång sikt i en federation av alla världens stater, en **demokratisk världsfederation**.

SVF är medlem i Svenska FN-förbundet.

SVF söker med olika projekt bidra till debatten om lösningar på världsomspännande problem samt FN:s reformering. Vi vänder oss till alla er som har intresse för globala frågor.

Web-adress: <http://www.fn-kampanj.org/svf>

Medlemsavgift/ år:

helbetalande: 200:- kr

nya medlemmar (första året), samt medlemmar under 26 år: 100:- kr

postgiro 5 55 50-8